

PREDSLOV

Človek je komplexná bytosť. Potrebuje vidieť, počuť, cítiť. Potrebuje milovať a, z nejakého zvláštneho dôvodu, sa potrebuje aj báť. Ale zo všetkého najviac potrebuje veriť, že niekde, možno nie až tak ďaleko, existuje svet, v ktorom funguje mágia alebo futuristické technológie, svet, v ktorom žijú bytosti z iných sfér či mimozemské civilizácie.

Ludstvo odjakživa verilo na zázraky. Antické mýty, rozprávky o vílach, sudičkách, zlých čarodejnicích a drakoch strážiacich poklady, to všetko sú príbehy plné fantastiky. A čo tak desivé Frankensteinovo monštrum alebo prestrelka vesmírnych lodí kdesi v medzigalaktickom priestore? Čítame o týchto dobrodružstvách, chodíme na ne do kina a možno si ani neuvedomujeme, že toto všetko spadá do žánrov fantastiky.

Avšak rovnako ako slovo aj hudba dokáže našu fantáziu uniesť mimo priestor a čas. Dokonale vyplní priestor medzi vetami a navodzuje atmosféru tam, kde to iné prostriedky nedokážu. Hudba nás vie ovládnuť, vyvolať emócie, znásobovať ich. Môže vzbudiť obavy, ale môže aj zachrániť, dodať silu a odvahu.

A obraz? Ten ako čerešnička na torte dotvorí celok a náhle všetko zapadne na svoje miesto.

Milí čitatelia, držíte v rukách knihu, ktorá je súčasťou unikátneho multimedialného projektu. Ponúkame vám dvadsaťjeden originálnych poviedok od stálic slovenskej (fantastickej) literárnej scény v sprievode nových perspektívnych autorov a bonus v podobe dvoch poviedok českých autorov. Nechajte sa uniesť na miesta, kde sa budete smiať, báť, držať palce hrdinom, ktorí k rane pästou nikdy nemajú ďaleko. Vypočujte si poviedky nahovorené špičkovými slovenskými hercami. Pokochajte sa hudbou exkluzívne skomponovanou pre tieto texty, potešte oko krásnymi ilustráciami.

Slovensko Fantastické zapojí do akcie všetky vaše zmysly. Snáď okrem chuti, ale vlastne... prečo nie? Lahodný čaj či dobrá káva sa k čítaniu skvele hodia. Fantázii sa predsa medze nekladú.

Ivana Molnárová Dubcová

JURAJ ČERVENÁK

ZALOŽENÁ DUŠA

Adam Šarkan sa po mnohých rokoch v Amerike vrátil na Gemer a dúfa, že v hájovni na panstve svojej sestry Júlie nájde pokoj. Z omylu ho vyvedie stretnutie s miestnou bylinkárkou, tetkou Znachorkou. V tajomných lesoch pod Strigônskou skalou zo dňa na deň zošalela a namiesto slov vydáva len zvieracie pazvuky. Adam sa s prosbou o pomoc obráti na Júliu, ale zapoja sa aj Adela Dobšinská z fary v neďalekých Drienčanoch a jej pastorkyňa Zuzana. Spolu sa vydajú na výpravu do lesov, aby našli zdroj démonической sily, ktorá posadla úbohú starenu.

ILUSTRÁCIA
KATARÍNA VAVROVÁ

Latvian, man
VAIKO PAK PINTOJA II

Keď Adam Šarkan vyšiel z verandy na gánok pred hájovňou, slncový kôň sa už pásol na čerstvom blankyte nad východnými vrchmi.

Vyfúkol nosom tlmený smiech. Nálada na rozprávkové prirovnania? Nuž, žiaden div – zvyčajne chodil spať omnoho neskôr ako včera a vstával podstatne skôr než dnes. Nehovoriac o tom, že mával zväčša nepokojný spánok a sny plné desov, v ktorých sa ozývali jeho zážitky spoza oceánu. Vlni sa po trinástich rokoch v Amerike vrátil na Gemer, aby tu našiel pokoj a duševnú rovnováhu, no zatiaľ sa mu to príliš nedarilo. Násilie, ktoré zakúsil – ale aj spáchal –, sa ho držalo ako tieň.

Dnes však spal dobre. Nesnívalo sa mu o krviprelievaniach, ktorých sa zúčastnil ako člen Lincolnových slovanských strelcov vo vojne Severu proti Juhu, ani o štvancoch, banditoch a rôznych iných zvrátených odludoch, na ktorých poľoval ako maršal v Kansase.

Zreteľne si spomínal, že v snoch za ním prišla Zuzana. Pastorkyňa Pavla a Ade-ly Dobšinských bude mať toho roku dvadsať, ale stále žila na fare v Drienčanoch a pomáhala s učením a výchovou niekoľkých mladších sirôt. Len čo Šarkan na jej snovú návštevu pomyslel, radšej rýchlo zamieril k prameňu, ktorý zurkotal na kraji lesa. Obchádzal hájovňu len tak naboso, v spodkoch, do pása nahý, ale čo na tom, keď bol široko-ďaleko sám. Pravda, ak nerátal Betára.

V studenej vode si opláchol tvár a podpazušia a prstami začesal tmavé vlasy, pričom mu napadlo, že by už potrebovali pristrihnúť. Napokon sa dôkladne napil a poponáhlal sa do búdky s prizorom v tvare srdca na dverách. Betár pod prístreškom vedľa hájovne vyčítavo zafňkal a dokonca nástojčivo dupol, až podkova cvengla o dáky kameň.

„Ja viem, ja viem, už idem,“ chlácholil ho Šarkan, keď vyšiel z latríny. Zobral drevené vedro a ponáhlal sa naspäť k prameňu, aby gaštanovému tátošovi, za nekrestanské peniaze kúpenému v Pešti, doniesol vodu.

„Bléééééééé!!!“

Srdce mu už búšilo od ľadového kúpeľa a spomienok na bujaré sny, ale teraz mu skoro vyskočilo z hrude. Pustil vedro a zvrchol sa, zostal však ostražito nahrbený ako praveký lovec na postriežke, už len luk či oštep do ruky. Jeho rôzne sfarbené oči – ľavé záhadne tmavé, pravé pálčivo jasné – pozorne prehľadávali okolie, no hoci mal Šarkan výborný zrak, najprv nezazrel žiaden pohyb. Ani na lúke, ktorá od hájovne klesala k ceste v údolí, ani v tienistom lesnom húštví za zrubom.

„Blééééé!“

Rýchlo sa otočil. Tentoraz sa nenechal prekvapiť, a hoci ho Betár mýlil podráždeným fňkaním, presne určil smer, z ktorého zvuk doľahol. Sústredene sa díval medzi hladké bukové i drsné dubové kmene, obočie zvrátené, oči jagavé ako dra-hokamy so zakliatym kúzlom. Zároveň tuho rozmýšľal, čo to mohlo byť za tvora

a odkiaľ sa tu nabral. V okruhu dobrých troch míľ nežil nikto, kto by choval kozy, a väčšinou tu rástol les, takže sem nemali prečo chodiť pastieri.

„Blééééé!“

Teraz! Tamto! Šuchot a pohyb, najprv len rozochvené kríky, potom tieň bežiackej postavy.

Šarkan sa prudko vystrel a obrvy mu vyskočili do pol čela.

Postava mala dve nohy a nedupotala kopytami, len mätko dopadajúcimi chodidlami. Na okamih sa vynorila z prítmnia a zmeravela prikrčená a zadychčaná s tvárou otočenou k Šarkanovi. Na sebe mala otrhané šaty, na pleciah jej padali postrapatené šedivé vlasy.

„Tetka?“ oslovil ju Šarkan neisto, lebo zovňajšok a tvár poznal, no kozie oči, aké sa v okultistických spisoch zvykli maľovať pekelným bafometom, jej rozhodne nepatrili. Aspoň doteraz nie. „Ste to vy, tetka? Čo sa vám porobilo?“

Žena rozďavila ústa, mierne vyplazila jazyk, zhlboka sa nadýchla a vyrazila ďalšie hlasné zabľáčanie. Bolo také zlostné, ba nenávistné, že Šarkan očakával útok, ale tetka sa zvrtila a rozbehla okrajom lesa do doliny.

„Čo ju to posadlo, dopekla?“ vydýchol Šarkan a zamračene za ňou civel.

Potom vzal vedro a ponáhlal sa k prístrešku. „Betár, kamarát, ideme sa prebehnúť!“

Hľadanie vnútornej harmónie nebol jediný dôvod, prečo dal Šarkan Amerike zbohom a vrátil sa do Uhorska. Takisto chcel pomôcť svojej sestre Júlii, ktorá nedávno ovdovela.

Hoci bola neurodzeného pôvodu, pred pätnástimi rokmi sa do nej zaľúbil zeman Henrich Belohorský. Lesy okolo horárne pod Strigônskou skalou, ktoré spravoval hájnik Alexander Šarkan, patrili k Henrichovmu panstvu *Tri pramene*. Júlia sa za mladého Belohorského vydala... a neskôr to trpko lutovala. Tak či onak, vlani prišlo vyslobodenie, lebo jej manžel za pohnutých okolností prišiel o život. Júlia chvíľu uvažovala, že panstvo predá a kúpi si dom niekde v meste. Ponúk na odkúpenie mala neúrekom – najštedrejšiu od kniežata Coburga, ktorý vlastnil dobrú polovicu Gemera a neďaleko Drienčan mal zvernica preslávenú medzi poľovníkmi z celej Európy. Napokon sa však rozhodla zostať a popasovať sa s hospodárením.

K zemianskej kúrii, čo bol vlastne panský dom a zopár hospodárskych budov obohaných múrom, patrilo ešte niekoľko chalúp, kde žili sedliaci, pastieri a drevorubači. Doobeda muži pracovali, takže keď sa Šarkan ukázal na ceste vedúcej k bráne kúrie, z okien, dvorov a lavičiek na podstienkach ho sledovali najmä ženy, deti a zopár starcov.

Všetci zírali s otvorenými ústami. Pravdaže, nie na samotného jazdca; brata svojej panej už dobre poznali a vedeli, že je Amerikán a nosí široký čierny klobúk, kožený kabátec so strapcami na rukávoch, na páse revolver a v sedlovom puzdre opakovaciu pušku s vybíjanou pažbou.

Úžas vyvolala postaršia žena, ktorú Šarkan viezol prehodenú cez konský chrbát, ruky aj nohy mala spútané povrazom a ústa previazané akousi handrou. Vzдорovito sa mykala, vydávala pridusené hrdelné zvuky a gúľala očami, čo budilo najväčšiu pozornosť, vzrušenú vravu a horlivé prežehňavanie. Neboli to totiž ľudské oči, ani zďaleka, pripomínali skôr oči kozy či ovce.

„Bože dobrý, to je Znachorka?“

„Vyzerá ako Znachorka, ale pozrite na tie okále. Akoby... akoby do nej vstúpil dáky čert.“

„Navidomoči zošalela. Vždy jej trochu strašilo vo veži, ale teraz sa nadobro pomínula na rozume.“

Nejaké deti s výskotom bežali pred jazdcom do dvorca, takže keď Šarkan vošiel širokou vozovou bránou na nádvorie s košatou lipou a studňou uprostred, už sa všetci zbíhali – šafár Ondro Jamriška s bielymi fúzmi na opálenej tvári, korpulentná gazdina a kuchárka Anna Hudecová, jej syn Laco, ktorý bol koniarom a kočišom, ale aj ďalšia čelad'. Po drevených schodoch z pavlača pred hlavnou budovou za hlasného klopania opäťkov zišla Júlia Belohorská rodená Šarkanová – tmavovlasá, s osím drikom, v sukni po členky a bledomodrej blúzke s naberanými rukávami a golierom zopnutým mašľou z čierneho zamatu.

„Adam?“ rozhrnula zvedavcov.

Zastavil Beťára. „Pekný deň všetkým,“ pousmial sa krivo. „Lacko, chlapi, pomôžte mi.“

Zháčili sa, lebo zviazaná žena zdvihla hlavu a znovu zagúľala očami. Laco aj zaspätkoval, ale narazil do svojej mamy, čo ho pružne odsotilo späť. „Ježiši na kríži!“

„Nerúhaj sa, synak,“ napomenul ho Jamriška, hoci aj on na starenu zazeral úkosom a staval sa k nej bokom, akoby bol stále napoly na odchode.

„Akéže rúhanie, ujo Ondro, len sa obraciam k Pánu, lebo tu dačo nie je s kostolným poriadkom. Vari to nevidíte?“

„Vidím, vidím, zrak mi ešte slúži.“

„Tak povedzte, čo to má s očami, há?“

„Zložte ju a dajte jej pit,“ prikázala Júlia. Pred služobníctvom sa snažila o pevný postoj, hoci ani jej nebolo všetko jedno. „Braček, čo to má znamenať? Čo sa jej stalo?“

„Viem ja? Myslel som, že tu sa dozviem viac.“

„Ale tetku Znachorku si pamätáš, nie? Poznali sa s našou mamkou, kým ešte žila, zavše si vymieňali recepty na liečivé masti a elixíry.“ Ludmila Šarkanová, hájniko-

